

000000124

provincie
groningen

bezoekadres: Martinikerkhof 12

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Aan de beheerders van het Gemeentefonds
p/a Ministerie van BZK
Financieel Toezicht en Artikel 12
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum : 21 FEB. 2013
Briefnummer : 2013-06.848/7, BJC
Zaaknummer : 445327
Behandeld door : H.G.W. Stiksma
Telefoonnummer : (050) 316 4216
Antwoord op :
Bijlage : 3
Onderwerp : provinciaal verslag 2013 over de financiële situatie van de gemeente Loppersum

Geachte heer/mevrouw,

Op grond van artikel 20 van het Besluit financiële verhouding 2001 brengen Gedeputeerde Staten vóór 15 februari van het jaar waarvoor een aanvullende uitkering is aangevraagd dan wel verleend, aan de beheerders van het gemeentefonds verslag uit over de financiële positie van de gemeente. Wij doen u hierbij in drievoud ons verslag over de financiële positie van de gemeente Loppersum voor het jaar 2013 toekomen. Zoals u inmiddels bekend zal zijn hebben zich de laatste weken ontwikkelingen voorgedaan met betrekking tot (verwachte) aardshokken als gevolg van de aardgaswinning in ondermeer de gemeente Loppersum. In hoeverre deze ontwikkelingen van invloed zullen zijn op de financiële positie van de gemeente Loppersum voor de komende jaren valt thans nog niet te overzien. In het verslag is op deze problematiek niet ingegaan, maar de ontwikkelingen hieromtrent zullen wij nauwlettend blijven volgen. Een exemplaar van het verslag is op 11 februari jl. ter kennisneming verzonden aan de behandelend inspecteur, de heer T.P.M. van der Lelij.

Een afschrift van deze brief met een verslag doen wij toekomen aan zowel de Raad voor de Financiële Verhoudingen als aan het gemeentebestuur van Loppersum.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris

GEDEPUTEERDE STATEN

**provincie
groningen**

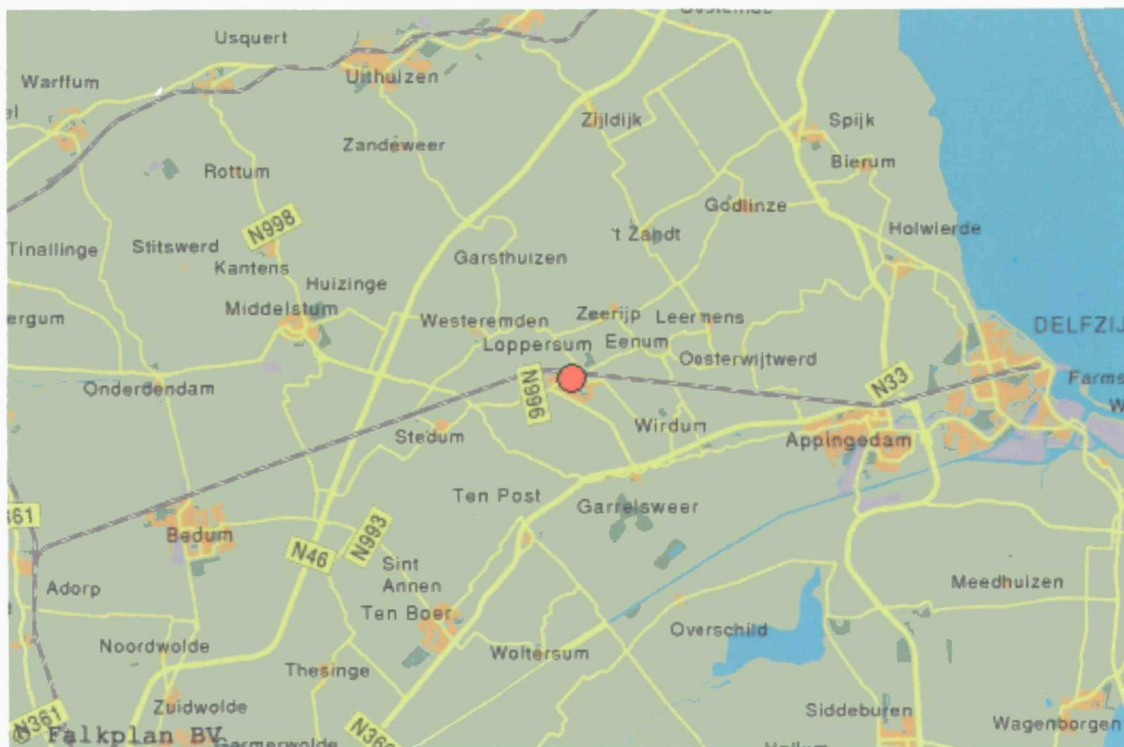
**GEMEENTE
LOPPERSUM**

Provinciaal verslag
2013
over de
financiële positie
van de
gemeente Loppersum

Provincie Groningen
Afdeling Bestuur, Juridische zaken en Communicatie (BJC)
Cluster financieel toezicht
Henk Stikma
11 februari 2013

Gemeentelijke indeling Provincie Groningen 2010

Regio Loppersum

INHOUDSOPGAVE

0.	Samenvatting en advies	5
1.	Inleiding	
1.0	Inleiding	7
1.1	Korte terugblik	7
1.2	Algemene karakteristiek	7
1.3	Grondexploitatie	8
2.	Toetsing aan de formele voorschriften	
2.1	Algemene voorschriften	11
2.2	Belastingpakket 2013	11
2.3	Conclusie	14
3.	Beschrijving en analyse financiële positie	
3.1	Rekeningresultaat 2011	15
3.2	Begrotingen 2012 en 2013	22
3.3	Weerstandvermogen	25
3.4	Beheerplannen	25
3.5	Meerjarenraming 2013 - 2016	25
4.	Toezicht	
4.1	Algemeen	26
4.2	Het (financieel) toezicht in 2012	26
	 Bijlagen	
I.	verloop reserves en voorzieningen 2009 - 2014	30
II.	samenstelling bestuur en kerngegevens gemeente Loppersum	31
III.	vergelijking lasten en baten op functieniveau over de jaren 2010 - 2013	32
IV.	saneringsplan (stand van zaken, pag. 104 van de begroting 2013)	34

Samenvatting en advies

Op grond van artikel 20 van het Besluit financiële verhouding rijk-gemeenten geven wij in dit provinciaal verslag ons advies aan de beheerders van het gemeentefonds over de financiële positie van de gemeente Loppersum met betrekking tot het jaar 2013.

De raad van de gemeente Loppersum heeft op 5 november 2012 de begroting 2013 vastgesteld. De begroting 2013 van de gemeente werd gepresenteerd met een "positief saldo" van € 128.000 maar dit positieve saldo is mede ontstaan door de (incidentele) aanvullende artikel 12 bijdrage 2013 van € 925.000.

Omdat ingaande 2014 weer materieel begrotingsevenwicht bereikt kan worden, kan de gemeente op grond van onze toezichtcriteria voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking komen (beleidskader "Zichtbaar Toezicht").

Op 18 december 2012 hebben wij dan ook besloten de gemeente Loppersum voor begrotingsjaar 2013 onder het repressieve begrotingstoezicht te plaatsen.

In hoofdstuk 1, inleiding, is naast de algemene inleiding een korte terugblik gegeven op de voorgaande jaren. In ons eerste provinciaal verslag (over 2008) is uitgebreid ingegaan op de algemene karakteristiek, de sociale structuur, de grondexploitatie, de collectieve voorzieningen, het ambtelijk apparaat en de regionale c.q. intergemeentelijke samenwerking in de gemeente Loppersum.

In hoofdstuk 2 worden de formele voorschriften getoetst. Behandeld worden de algemene voorschriften en het belastingpakket 2013. Geconstateerd wordt dat de gemeente voldoet aan de voorschriften om voor een aanvullende bijdrage in aanmerking te komen.

In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving en analyse van de financiële positie gegeven. Ter sprake komen onder meer het rekeningresultaat 2011, de reserves en voorzieningen, het weerstandsvermogen, de beheerplannen en de begrotingen 2012 en 2013.

Tenslotte wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op het door de provincie uitgeoefende financieel toezicht op de gemeente Loppersum.

Conclusies

De begroting 2013 van de gemeente Loppersum is (na correctie) niet materieel sluitend. Uit de meerjarenraming 2014-2016 blijkt dat vanaf begrotingsjaar 2014 een reëel sluitende begroting, zonder aanvullende steun uit het gemeentefonds, mogelijk is.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de gemeente voldoet aan de normen van het belastingpakket voor artikel 12 Fvw voor 2013 en dat zij zich heeft gehouden aan de voor de gemeente van toepassing zijnde bijzondere voorschriften.

Advies

Wij adviseerden de afgelopen jaren om de gemeente Loppersum zodanige aanvullende steun uit het gemeentefonds te verlenen, dat de gemeente een reële kans geboden wordt op een financieel gezonde situatie.

Met de door de fondsbeheerders vastgestelde aanvullende bijdragen tot en met 2013 wordt de gemeente de kans geboden om een financiële gezonde situatie te creëren. Door de aanvullende bijdragen, het in september 2009 vastgestelde saneringsplan en een forse (eigen) inspanningsverplichting kan de gemeente vanaf 2014 weer over een materieel sluitende begroting beschikken.

Wij kunnen dan ook instemmen met de hoogte van de aanvullende uitkering 2013 ad € 925.000 conform de beschikking van de fondsbeheerders.

1. Inleiding en karakteristiek van de gemeente Loppersum

1.0 Inleiding

Bij schrijven van 12 mei 2011 besloten de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Financiën (de fondsbeheerders), de verzoeken van de gemeente Loppersum om aanvullende uitkeringen uit het gemeentefonds op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) te honoreren.

Het besluit van de fondsbeheerders is als volgt samen te vatten:

- * de aanvullende uitkeringen betreffen de volgende bedragen:
 - begrotingsjaar 2010 € 1.738.000
 - begrotingsjaar 2011 € 1.884.000
 - begrotingsjaar 2012 € 1.640.000
 - begrotingsjaar 2013 € 925.000

- * aan de aanvullende uitkeringen is als bijzonder voorschrift verbonden gedurende de looptijd van de aanvullende uitkering over de jaren 2012-2014 begrotingen op te stellen, waarvan uiterlijk het jaar 2014 reëel (dus zonder aanvullende steun) en structureel sluitend is,

- * aan de aanvullende uitkeringen het bijzondere voorschrift te verbinden tot het verhogen van de belastingopbrengst voor het onderdeel OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de al door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%.

Op grond van artikel 20 van het Besluit financiële verhouding 2001 brengen Gedeputeerde staten voor 15 februari van het jaar waarvoor de aanvullende uitkering is aangevraagd dan wel verleend, aan de beheerders van het gemeentefonds verslag uit over de financiële positie van de gemeente.

1.1 Korte terugblik

De gemeente Loppersum heeft voor het jaar 2008 voor de eerste keer een beroep gedaan op een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds. Bij besluit van 11 mei 2009 hebben de fondsbeheerders aan het gemeentebestuur van Loppersum meegedeeld dat, conform het advies van de inspecteur van de Programmadirectie Krachtig Bestuur, aan de gemeente voor het jaar 2008 een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds te verstrekken van € 1.116.308. Aan dit voorstel is het bijzondere voorschrift verbonden dat er een saneringsbegroting 2010-2014 moet worden opgesteld, waarvan uiterlijk de jaarschijf 2014 reëel sluitend is.

Ook voor 2009 werd een aanvullende uitkering aangevraagd. De fondsbeheerders hebben bij besluit van 27 mei 2010 het gemeentebestuur van Loppersum meegedeeld dat aan de gemeente voor 2009 een aanvullende uitkering wordt verstrekt van € 4.019.977. Evenals in 2008 is aan dit voorstel het bijzondere voorschrift verbonden dat er een saneringsbegroting 2010-2014 moet worden opgesteld, waarvan uiterlijk de jaarschijf 2014 reëel sluitend is. Tevens werd aan de aanvullende uitkering 2009 als bijzonder voorschrift verbonden het verhogen van de OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de al door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%.

Voor begrotingsjaar 2010 werd voor de derde keer een aanvraag voor een aanvullende uitkering ingediend. In december 2010 is het "artikel 12-rapport Loppersum 2010" van de Programmadirectie Krachtig Bestuur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontvangen. In het rapport stelde de inspecteur voor de artikel 12-procedure af te ronden. Naast een aanvullende uitkering over 2010 werd ook voor de jaren 2011 tot en met 2013 een aanvullende uitkering voorgesteld. Besluitvorming door de beheerders van het gemeentefonds heeft, zoals hierboven al werd opgemerkt, bij schrijven van 12 mei 2011 plaatsgevonden.

1.2 Algemene karakteristiek

In onze vorige verslagen is uitgebreid ingegaan op de algemene karakteristiek, de sociale structuur, de grondexploitatie, de collectieve voorzieningen, het ambtelijk apparaat en de regionale c.q. intergemeentelijke samenwerking in de gemeente Loppersum.

In dit verslag besteden we wederom specifieke aandacht aan de grondexploitatie in de gemeente Loppersum, gezien de grote financiële risico's welke met de grondexploitatie in het algemeen zijn gemeoid.

1.3 Grondexploitatie

Woningbouwplannen	Verwacht expl. resultaat (Eindwaarde)	Verwachte einddatum (31-12)
Hilmaarweg (2 ^e fase) Stedum	-/- € 319.075	2016
Huizingerweg (Westeremden)	+ € 585.277	2018
Over de Wijmers (1 ^e fase) Loppersum	+ € 527	2017
Zuidrand (1 ^e fase) Middelstum	-/- € 152.675	2018
Bedrijventerreinen		
Bedrijventerrein Boerdam Fraamklap	+ € 24.450	2014

Toelichting

De bovenstaande gegevens zijn afkomstig uit de meest recente exploitatieopzetten per 1-1-2012 (en door de raad vastgesteld op 25-6-2012). Bij de jaarrekening 2012 worden de exploitatieopzetten geactualiseerd en deze zijn nu nog niet voorhanden.

In exploitatie zijn per 1-1-2012 de volgende plannen:

Hilmaarweg (Stedum) 2^e fase

Voor dit plan (44 kavels) resulteerde de actualisatie in een exploitatieperiode t/m 2016 en een verliesgevende exploitatie van € 319.075 (op basis van Eindwaarde - EW -).

De contante waarde (CW) van dit tekort bedraagt per 1-1-2012 € 244.135. Ter grootte van het tekort op CW-basis 2011 (€ 169.000) is bij de jaarrekening 2010 -conform de BBV-voorschriften- een voorziening ten laste van de Reserve grondexploitatie getroffen van € 169.000. In de jaarrekening van 2011 resteert dan een verliesvoorziening van € 75.162 als onderdeel van het "verlies grondexploitatie Stedum" ad **€ 742.000.**

De exploitatie van het plan in Stedum staat onder druk door de uitblijvende verkoopresultaten. Daarnaast bestaat een groot deel van het plangebied (en de opgave) uit herstructurering van de omgeving en woningvoorraad. Met deze ingrepen zijn veel kosten gemoeid, maar er staan geen opbrengsten tegenover. De opbrengsten van de exploitatie dienen te worden gerealiseerd in het uitleggegebied ten westen van de Hilmaarweg en in het plangebied aan de Borglanden. De geplande verkopen aan de Borglanden zijn mede door de resultaten uit de voorgaande jaren (1 verkoop) verspreid over de komende jaren.

Tevens is besloten om de gronden ten westen van de Hilmaarweg uit de exploitatie te halen. In dit plangebied is een bouwstraat aangelegd, maar verkopen worden niet gerealiseerd.

Door de bouwmogelijkheid van deze gronden te halen (partiële herziening van het bestemmingsplan) en de gronden af te boeken naar agrarische waarde worden toekomstige rentelasten beperkt en risico's verkleind. De bouwmogelijkheid zou vervolgens weer op de percelen gelegd kunnen worden, wanneer marktontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Het tekort op de exploitatie bedraagt per 1 januari 2012 € 244.000. Voor een deel van het tekort is vorig jaar al een voorziening gevormd van circa € 169.000. Het restant tekort (afgerond € 75.162) is ten laste gebracht van de rekening 2011. Op de gronden in het uitleggegebied wordt een bedrag van € 765.553,82 afgeboekt. Dit is het verschil tussen de waarde als bouwgrond in de exploitatie en de waarde als agrarische grond, nu het uit de exploitatie wordt gehaald.

Huizingerweg (Westeremden)

Dit plan kent per 1-1-2012 nog 8 uitgeefbare kavels.

De exploitatieperiode loopt door tot eind 2018. Mede vanwege de lage boekwaarde (€ 19.000 per 1-1-2012) is een ruim winstgevende exploitatie mogelijk. Gerekend wordt met een voordelig resultaat per 31-12-2018 van € 585.000 (EW).

Over de Wijmers (Loppersum)

De 1^e fase van dit plan (49 kavels waarvan in 2010 16 kavels in de markt zijn gezet) kent op basis van de per 1-1-2012 bijgestelde exploitatieopzet een looptijd tot eind 2017 en resulteert in een overschot van € 527 (EW). De boekwaarde per 1-1-2012 bedraagt € 949.000.

Zuidrand (Middelstum)

De 1^e fase van dit plan (32 kavels waarvan in 2010 17 kavels in de markt zijn gezet. In de exploitatieopzet per 1-1-2012 is uitgegaan van een looptijd tot eind 2018 en een tekort op de exploitatie van € 152.675 (EW) en € 104.954 (CW). In de jaarrekening 2011 is -conform de BBV-voorschriften- berekende tekort ad € 104.954 in de rekening verwerkt door dit bedrag ten laste van het rekeningoverschot te brengen. Ook is de storting in het fonds herstructurering (€ 15,00 per verkochte m²) uit de exploitatie van Middelstum gehaald. Het uitgiftetempo voor de resterende kavels is aangepast. Tot en met 2015 wordt uitgegaan van één verkoop per jaar. Per 1-1-2012 bedraagt de boekwaarde € 1.276.209.

Het plan "Over de Wijmers" in Loppersum kent een totale capaciteit van 82 kavels, het plan "Zuidrand in Middelstum" 95 kavels.

In 2007 hebben t.b.v. het plan Zuidrand grondaankopen tot een totaal van € 910.000 plaatsgevonden. Ook zijn door de raad in 2007 voor beide plannen aanzienlijke kredieten voor plankosten beschikbaar gesteld € 265.000 voor Over de Wijmers en € 255.000 voor Zuidrand).

Over deze 1^e fase van beide plannen heeft in 2009 uitvoerig overleg plaatsgevonden tussen provincie en gemeente. Gezien de krimpproblematiek heeft er een discussie plaatsgevonden over de vraag in hoeverre beide plannen nog kunnen worden uitgevoerd.

Een en ander heeft geresulteerd in een bestuursovereenkomst tussen Loppersum en de provincie, waarin met betrekking tot de ontwikkeling van beide plannen een aantal afspraken is gemaakt.

Zo zijn beide plannen opgedeeld in 2 fasen. Voor de uitvoering is door de provincie alleen toestemming verleend voor de eerste fase, toestemming voor de tweede fase is afhankelijk van realisatie van de geplande grondverkoop. Ook is een koppeling gemaakt met de transformatieopgave. Voor iedere nieuw gerealiseerde woning dient 1 woning te worden gesloopt.

Bedrijventerrein Boerdam (Fraamklap)

Dit terrein omvat drie ruime (ca. 3.000m²) uitgeefbare kavels.

De boekwaarde per 1-1-2012 bedraagt € 112.893. Er behoeven relatief weinig kosten gemaakt te worden.

Uitgegaan wordt van een uitgifteprijs van € 40 tot € 45 per m² en een exploitatieperiode t/m 2014.

Dat zou moeten leiden tot een positief exploitatieresultaat van € 24.450 eind 2014.

Reservepositie.

De stand van de Reserve grondexploitatie bedraagt per 1-1-2012 € 425.000.

Conclusie grondexploitatie

Gezien de moeilijke situatie op de woningmarkt en de sterk teruggelopen vraag naar kavels, moet er in deze krimpregio- ondanks het feit dat de uitgifteschema's al zijn aangepast- nog steeds rekening worden gehouden met langere looptijden dan nu voorzien en dus ook met minder positieve einduitkomsten.

De ontwikkeling van vooral de plannen Zuidrand, Over de Wijmers en Hilmaarweg 2^e fase, zal daarom nauwlettend gevolgd moeten worden. Voor een goed inzicht is een jaarlijkse herziening van de exploitatieopzetten gewenst. De gemeente voldoet hieraan.

Daarnaast is er ook nog sprake van niet in exploitatie genomen gronden.

Voor de 2^e fase van de plannen Over de Wijmers en Zuidrand Middelstum zijn gronden aangekocht; hiervan is het de vraag of deze ooit nog in exploitatie zullen worden gebracht.

Hier ligt een mogelijk noodzakelijke afwaardering in het verschiet.

Centrumplan Loppersum

Inmiddels zijn t.b.v. dit plan strategische posities verworven (2 panden aangekocht) en is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen gemeente, Albert Heijn en Kroeze en Partners.

Aan de gemeente is vanuit het provinciale krimpfonds een subsidie verstrekt van ca € 1 miljoen voor de herstructurering van het centrum.

Actuele stand van zaken

De actuele stand van zaken met betrekking tot de verkopen in bovenstaande uitleggebieden is als volgt (informatie van de gemeente Loppersum, februari 2013).

- **Stedum:**

Mogelijkheden voor de bouw van 23 woningen. Voor 6 woningen zijn concrete plannen: Wierden en Borgen zal in het voorjaar van 2013 starten met de bouw. Drie kavels worden via particulier-opdrachtgeverschap in de markt gezet: één kavel is in optie genomen, voor de bouw van een garage bij een nabijgelegen woning. De overige kavels zijn naast particulier opdrachtgeverschap ook beschikbaar voor projectmatige bouw. Het aantal woningen kan variëren, met 8 acht als maximale aantal.

Westeremden:

Mogelijkheden voor de bouw van 14 woningen, waarvan 9 zijn gerealiseerd: 1 woning (projectmatig) is nog niet verkocht, maar deze verkoop vindt in 2013 plaats conform afspraken met de aannemer.

Er wordt nog gewerkt aan de ontwikkeling van drie geschakelde woningen.

Loppersum:

Mogelijkheden voor de bouw van maximaal 15 woningen via particulier opdrachtgeverschap in fase 1a nadat op één locatie drie kavels zijn samengevoegd tot twee.

Per 1/2/13 zijn 9 kavels verkocht, en zijn er opties op twee kavels.

De projectmatige ontwikkeling van woningen heeft nog niet geleid tot verkopen.

Middelstum:

Mogelijkheden voor de bouw van maximaal 16 woningen via particulier opdrachtgeverschap in fase 1.

Drie kavels zijn verkocht, er zijn momenteel kavels in optie uitgegeven.

Er wordt nog gewerkt aan de ontwikkeling van geschakelde woningen.

Boerdam – Fraamklap:

Circa 1 hectare uitgeefbaar als bedrijventerrein.

Momenteel geen opties / verkopen.

Reserve Grondexploitaties:

De stand bedraagt per 1 november 2012 ruim € 500.000.

2. Toetsing aan de formele voorschriften

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de algemene voorschriften waaraan moet worden voldaan om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen.

Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste eigen inkomstenbronnen van de gemeente. Achtereenvolgens komen aan de orde het belastingpakket 2013 en de overige heffingen.

2.1. Algemene voorschriften

Artikel 12, lid 2 van de Financiële-verhoudingswet somt de voorwaarden op waaraan moet worden voldaan om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. De algemene middelen zullen aanmerkelijk en structureel tekort moeten schieten. Toetsing hiervan vindt plaats aan de hand van de begroting.

Begroting 2013

De begroting 2013 werd door de raad vastgesteld op 5 november 2012. De begroting 2013 van de gemeente werd gepresenteerd met een "positief saldo" van € 128.000. Ook meerjarig werden positieve saldi voorzien. Dit resultaat is bereikt zonder naast de reguliere tariefsverhogingen extra lastenverzwaringen en nieuwe bezuinigingen voor te stellen.

De gemeente heeft voldaan aan de wettelijke termijn voor inzending van de begroting.

Voor de begrotingsjaren 2010 t/m 2013 zijn in het najaar van 2010 tussen gemeente, provincie en rijk afspraken gemaakt met de inspecteur van BZK welke vervolgens in een voorstel aan de fondsbeheerders zijn voorgelegd. Na advisering hierover door de provincie en de Rfv hebben de fondsbeheerders bij beschikking van 12 mei 2011 de aanvullende uitkeringen tot en met 2013 vastgesteld. De gemeente hoefde daarom (formeel) geen verzoek meer bij de fondsbeheerders in te dienen voor aanvullende bijdragen 2012 en 2013.

Formeel blijft de gemeente Loppersum vooralsnog tot en met 2013 "artikel 12 gemeente".

2.2 Belastingpakket 2013

Redelijk peil van de eigen inkomsten

De Financiële-verhoudingswet bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering, een bepaald redelijk peil hebben. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Dit is vastgesteld in artikel 4 van de Regeling aanvullende uitkering gemeentefonds en omvat de eigen inkomsten uit:

1. de onroerend-zaakbelastingen (OZB);
2. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten (huisvuil en bedrijfsvuil);
3. de rioolheffingen.

Een gemeente die over een bepaalde periode een aanvullende uitkering ontvangt zal voor de gehele periode van de aanvullende uitkering aan de eisen van het redelijk peil moeten (blijven) voldoen, tenzij er door de beheerders van het gemeentefonds toestemming is verleend om de OZB te verlagen. De provincie zal over het voldoen aan deze voorwaarde aan de beheerders van het gemeentefonds verslag uitbrengen. Dat doet de provincie in het provinciaal verslag (zoals bedoeld in artikel 20 van het besluit) vóór 15 februari van ieder jaar waarvoor een aanvullende uitkering is verstrekt.

Onderdekking op de onderdelen riool en reiniging mogen gecompenseerd worden door extra baten uit de onroerendezaakbelasting boven de 120%. In het onderzoek zal ten aanzien van de reiniging en riolering aandacht worden besteed aan de juiste lasten- en batentoerekening aan beide functies dan wel functieonderdelen.

ad 1) OZB

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid van tariefdifferentiatie tussen woningen en bedrijven (niet woningen). In de vergadering van 5 november 2012 zijn de tarieven voor 2013 voor eigenaren van woningen definitief vastgesteld op **0,1515%** (2012 0,1391%) en de tarieven voor eigenaren respectievelijk gebruikers van niet woningen op **0,1951%** (2012 0,1783%) respectievelijk 0,1503% (2011 0,1396%). Het gewogen gemiddelde tarief is vervolgens berekend op **0,1585%** terwijl het normtarief voor 2013 **0,1540%** bedraagt.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan 0,1540% (de toelatingseis voor 2013) dan voldoet een gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van 100% lastendeckendheid.

Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentage WOZ-waarde.

Voor de berekening van het gemiddelde percentage WOZ-waarde voor de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

ad 2) de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten (huisvuil en bedrijfsvuil)

De lasten van afvalstoffenverwijdering zijn álle exploitatielasten (inclusief alle perceptie- en apparaatskosten en kwijtscheldingen) en kapitaallasten verbonden aan het inzamelen, het eventueel opslaan, afvoeren van huis- en bedrijfsvuil, evenals het storten, dan wel verbranden en/of anderszins verwerken van vuil of andere afvalstoffen afkomstig vanuit woningen of bedrijven (inclusief BTW). Eventueel verleende kwijtscheldingen behoren door de opbrengst van de heffingen te worden gecompenseerd. Hiervoor kunnen geen andere onderdelen van de begroting (bijvoorbeeld bijzondere bijstand) als inkomsten worden ingebracht om zodoende te voldoen aan volledige kostendeckendheid. Als gevolg van de invoering van het BTW-compensatiefonds ontstaat hier normaliter een overdekking, omdat bij de berekening van de tarieven de BTW als last dient te worden meegerekend, ondanks dat de BTW op dit onderdeel geen exploitatielast is. Deze omzetbelasting geeft als gevolg van de Wet op het BTW-compensatiefonds recht op een bijdrage uit het fonds. Reinigingsrechten hebben veelal betrekking op verwijdering en verwerking van bedrijfsafval.

De geraamde lasten voor het onderdeel afvalverwijdering en –verwerking bedragen € 1.223.977 (kosten waar van toepassing incl. btw). De exploitatie van dit onderdeel is kostendeckend. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden bedraagt in 2013, evenals in 2012, € 284,80 per jaar.

	2013	2012
functie 721:		
perceptiekosten e.d.	€ 21.414	€ 16.749
huishoudelijk afval	€ 1.041.281	€ 1.050.696
bijdrage uit het afvalfonds	€ 4.500-	€ 4.500-
gescheiden afvalinzameling	€ 68.659	€ 65.585
kwijtschelding HF 6 (614.00)	€ 36.417	€ 35.703
storting in reserve (980.00)	€ 60.706	€ 50.454
	€ 1.223.977	€ 1.214.687
opbrengst afvalstoffenheffing/rein. rechten	€ 1.223.977	€ 1.214.687
overdekking	€ -	€ -

ad 3) de rioolheffingen

De rioolheffingen dienen kostendeckend te zijn. De rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet.

Essentie van het kostenverhaal bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag verhalen. De zorgplichten zijn een afvalwaterzorgplicht, een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. De opbrengsten van de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven.

Onder de lasten van riolering worden álle exploitatielasten (inclusief alle perceptie- en apparaatskosten en kwijtscheldingen) en kapitaallasten van onderhoud, aanleg en vervanging van riolering en bijkomende voorzieningen verstaan (inclusief BTW), zoals die in het door het gemeentebestuur vastgestelde (Verbreed) Gemeentelijk Rioleringsplan zijn opgenomen. Vanuit de Wet milieubeheer zijn gemeenten verplicht vóór 2013 een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan op te stellen. In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan worden op grond van de Wet gemeentelijke watertaken (in werking sinds 1 januari 2008) de nieuwe zorgtaken voor hemel- en grondwater expliciet vastlegt.

Op basis van de berekeningen van de OZB-tarieven evenals de geraamde OZB-opbrengsten blijkt Loppersum rekening te houden met dit bijzondere voorschrift.

Recapitulatie

Het berekende "gewogen gemiddeld OZB-tarief" in de gemeente Loppersum bedraagt 0,1585%. Door de beheerders van het gemeentefonds wordt voor het onderdeel OZB van het redelijk peil een normtarief als referentie gehanteerd van 0,1540%. De gemeente Loppersum voldoet op dit onderdeel aan de voorwaarden.

Omdat de rioolrechten en de afvalstoffen en reinigingsrechten voldoen aan de voorwaarde van 100% kostendekkendheid kan geconcludeerd worden dat de gemeente Loppersum ten aanzien van het redelijk peil eigen heffingen voldoet aan de toelatingseis van artikel 12.

Ook voldoet de gemeente aan het opgelegde bijzondere voorschrift, te weten de OZB-opbrengst voor 2013 te verhogen met in totaal 4,5%.

2.3 Conclusie:

- De begroting 2013 is voor de wettelijke termijn van 15 november 2011 vastgesteld (7-11-2011).
- De begroting 2013 is niet structureel sluitend.
- De eigen inkomsten van OZB, rioolrechten en afvalstoffenheffing/reinigingsrechten bedragen meer dan het redelijk peil dat voorgeschreven is.
- De opbrengstraming voor de OZB stijgt met 4,5% in overeenstemming met het aan de gemeente opgelegde bijzondere voorschrift.

De gemeente voldoet voor begrotingsjaar 2013 aan de toelatingseis voor artikel 12.

3. Beschrijving en analyse financiële positie: jaarrekening en begroting

3.1 Rekeningresultaten 2004-2011

In onze vorige verslagen zijn de rekeningresultaten 2004 tot en met 2010 globaal geanalyseerd.

Jaar	Rekeningresultaat
2004	+ € 109.000
2005	+ € 868.000
2006	+ € 867.000
2007	+ € 867.000
2008	+ € 1.094.286
2009	+ € 9.621.037
2010	+ € 1.300.916

Rekening 2011

De jaarrekening 2011 werd door de raad vastgesteld op 25 juni 2012.

In de (primitieve) begroting 2011 werd uitgegaan van sluitende begroting (€ 0), het uiteindelijke resultaat 2011 levert een positief verschil op van € 647.792.

In onderstaande tabel is het verloop weergegeven.

begrotingsaldo 2011	€ -
middelen t.b.v. versterking financië functie (uitvoering in 2012)	€ 72.000
verlies grondexploitatie Middelstum	€ (105.000)
verlies grondexploitatie Stedum	€ (742.000)
minder onderhoudskosten/kapitaallasten bruggen (ged. uitv. in 2012)	€ 62.000
middelen i.h.k. onderhoudsbeheerplan scholen (ged. uitvoering in 2012)	€ 169.000
beroepszaak 5-jaarl. Afrekening BO (afwikkeling waarschijnlijk in 2012)	€ 104.000
uitvoering projecten aanpak eenzaamheid en ontw. Soc. Dorpsvisies ged. in 2012	€ 46.000
minder kosten WMO in 2011	€ 65.000
voordeel inzake afrekening Afvalbeheer Noord Groningen	€ 45.000
lagere kosten riolen en rioolgemalen (ged. uitvoering in 2012)	€ 344.000
hogere opbrengst rioolheffing	€ 62.000
hogere algemene uitkering	€ 157.000
voordeel op kostenplaatsen	€ 349.000
overige diverse kleinere posten	€ 19.792
voordelig saldo jaarrekening	€ 647.792

De raad besloot het voordelig saldo als volgt te bestemmen:

- toevoegen aan de bestemmingsreserve restantkredieten vorig dienstjaar	€ 626.178
- toevoegen aan de bestemmingsreserve gebouwenbeheer	- 4.972
- toevoegen aan de bestemmingsreserve uitvoering beheerplannen	- 16.642
totaal	€ 647.792

3. 3.1 - globale verklaring van het resultaat (x € 1.000)

programma	realisatie 2011			begr. 2011 saldo	afwijking begr./rek.
	lasten	baten	saldo		
1 Algemeen bestuur en gem. organisatie	€ 2.124	€ 167	€ 1.957	€ 2.110	€ 153
2 Volkshuisvesting en Ruimt. Ordening	€ 3.175	€ 1.323	€ 1.853	€ 1.124	€ 729-
3 Economische zaken en werkgelegenheid	€ 2.062	€ 1.840	€ 222	€ 244	€ 21
4 Openbare werken: groen en grijs	€ 3.794	€ 853	€ 2.941	€ 2.966	€ 25
5 Openbare orde en veiligheid	€ 979	€ 79	€ 900	€ 846	€ 55-
6 Verkeer en vervoer, bereikbaarheid	€ 126	€ 3	€ 124	€ 118	€ 6-
7 Onderwijs	€ 1.314	€ 49	€ 1.266	€ 1.580	€ 315
8 Sport en ontspanning	€ 1.415	€ 193	€ 1.222	€ 1.264	€ 42
9 Kunst, cultuur en monumenten	€ 263	€ 3	€ 260	€ 336	€ 76
10 Recreatie en toerisme	€ 197	€ 2	€ 195	€ 201	€ 6
11 Soc. voorz. en lokaal soc. beleid	€ 6.347	€ 3.413	€ 2.934	€ 3.055	€ 122
12 Volksgezondheid	€ 875	€ 395	€ 480	€ 556	€ 76
13 Milieu	€ 2.386	€ 2.373	€ 12	€ 589	€ 577
14 Welzijn	€ 628	€ 44	€ 584	€ 616	€ 32
Subtotaal programma's	€ 25.685	€ 10.735	€ 14.950	€ 15.606	€ 656
Onvoorzien uitgaven	€ -	€ -	€ -	€ 78	€ 78
Algemene dekkingsmiddelen	€ 568	€ 16.933	€ 16.364-	€ 15.864-	€ 501
Saldo voor resultaatbestemming	€ 26.254	€ 27.668	€ 1.414-	€ 180-	€ 1.234
Mutatie reserves	€ 3.296	€ 2.530	€ 766	€ 180	€ 587-
Saldo na resultaatbestemming	€ 29.550	€ 30.197	€ 648-	€ 0-	€ 648

De bovenstaande verschillen zijn in de jaarrekening per programma nader toegelicht en gespecificeerd (toelichting op de programmarekening blz. 82 e.v.). Enkele grotere verschillen betreffen (> € 100.000):

(globale) analyse programma 1 - bestuur en dienstverlening:

lagere toerekening vanuit salariskosten B&W	€ 17.500
middelen t.b.v. versterking financie functie (uitvoering in 2012)	€ 71.750
minder externe juridische ondersteuning (minder zittingen en bezwaarschriften)	€ 8.500
nog geen kosten gemaakt voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma	€ 17.000
vervallen bijdrage GR Regioraad Noord Groningen (GR is opgeheven)	€ 33.000
overige lagere lasten en baten	€ 5.394
per saldo lagere lasten	<u>€ 153.144</u>

(globale) analyse programma 2 - volkshuisvesting en ruimtelijke ordening:

kosten bestemmingsplan buitengebied nog niet volledig in rekening gebracht (in 2012)	€ 28.000-
afwaardering (nav actualisatie) bestemmingsplan Stedum tlv resultaat 2011	€ 841.000
afwaardering (nav actualisatie) bestemmingsplan Middelstum tlv resultaat 2011	€ 105.000
meer inkomsten bouwleges	€ 22.000-
raming uitleggegebied Stedum (nu) tegen agrarische waarde	€ 99.000-
overige: lagere lasten en lagere baten	€ 68.000-
per saldo hogere lasten	<u>€ 729.000</u>

(globale) analyse programma 7 - onderwijs:

lagere lasten leerlingenvervoer (daling vervoerde leerlingen)	€ 12.000
toegekende middelen i.h.k. onderhoudsbeheerplan scholen (ged. uitvoering in 2012)	€ 169.000
procedure 5-jaar. afrekening BO nog niet afgerond	€ 104.000
lagere lasten schoolbegeleiding (daling aantal leerlingen)	€ 5.000
overige: lagere lasten en hogere baten	€ 24.521
per saldo lagere lasten	<u>€ 314.521</u>

(globale) analyse programma 11 - sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid:

uitvoering projecten aanpak eenzaamheid en ontw. Soc. Dorpsvisies (gedeeltelijk in 2012)	€ 46.000
minder kosten WMO en meer eigen bijdragen	€ 78.000
overige	€ 2.280-
per saldo lagere lasten	€ 121.720

(globale) analyse programma 13 - milieu:

lagere bijdragen n.a.v. afrekening Afvalbeheer Noord-Groningen	€ 45.000
lagere kosten subsidie oud papier (door hogere papierprijzen)	€ 20.000
lagere kosten onderhoud/vervanging riolering ivm later uitgevoerde werkzaamh. (2012)	€ 344.000
bijdrage milieusamenwerking aan Regioraad is vervallen (GR Regioraad opgeheven)	€ 30.000
minder kosten toegerekend aan product Milieu i.v.m. andere werkorganisatie VTH-DEAL	€ 60.000
hogere opbrengsten rioolheffing (in 2011 van te laag aantal woningen uitgegaan)	€ 62.000
overige	€ 15.508
per saldo lagere lasten	€ 576.508

specificatie algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien:

	<u>begr. 2011</u>	<u>rek. 2011</u>	<u>verschil</u>
lokale heffingen	€ 891.369	€ 859.831	€ 31.538-
algemene uitkering	€ 12.858.134	€ 13.015.211	€ 157.077
dividend en rente	€ 1.925.910	€ 1.932.501	€ 6.591
saldo financieringsfunctie	€ 67.191	€ 184.998	€ 117.807
overige alg. dekkingsmidd.	€ 121.127	€ 371.858	€ 250.731
	<u>€ 15.863.731</u>	<u>€ 16.364.399</u>	<u>€ 500.668</u>

analyse lokale heffingen:

hogere kosten uitvoering wet WOZ (hogere kosten inhuur personeel)	€ 22.751 n
lagere opbrengst OZB	- 977 n
lagere opbrengst hondenbelasting	- 2.498 n
hogere opbrengst forensenbelasting	- 953 v
lagere opbrengst recognities	- 18 n
hogere kosten heffing en invordering gem. belastingen (o.a. afboekingen)	- 6.247 n
per saldo lagere opbrengst	€ 31.538 n

algemene uitkering

De in de jaarrekening verantwoorde algemene uitkering uit het gemeentefonds is als volgt opgebouwd:

	<u>B.2011</u>	<u>R. 2011</u>	<u>Vershil</u>
1 algemene uitkering	€ 10.016.112	€ 10.175.802	€ 159.690
2 WMO	€ 1.063.641	€ 1.094.613	€ 30.972
3 integratie uitk. Bibliotheken	€ 12.313	€ 12.313	€ -
4 decentralisatieuitkeringen	€ 65.361	€ 104.384	€ 39.023
5 aanvullende uitkering artikel 12	€ 1.044.000	€ 1.532.000	€ 488.000
6 totaal 2011	€ 12.201.427	€ 12.919.112	€ 717.685
7 verrekening AU 2009 en 2010	€ -	€ 99.419	€ 99.419
8 totaal	€ 12.201.427	€ 13.018.531	€ 817.104

De hoogte van de algemene uitkering is op grond van de september- en decembercirculaire aangepast (wijzigingen diverse verdeelmaatstaven), ook de WMO integratie-uitkering is hoger uitgevallen.

Als extra decentralisatie-uitkering is € 39.023 ontvangen voor "Impuls Brede Scholen".

De aanvullende uitkering is aangepast op basis van de beschikking van het Rijk en er heeft nog een nabetaling plaatsgevonden over 2010.

De verrekening over 2009 en 2010 betreft aanpassing van de verdeelmaatstaven en een hogere uitkeringsfactor over die jaren:

Aanvullende uitkering artikel 12 Fwv

Sinds 2008 ontvangt de gemeente een aanvullende uitkering in het kader van artikel 12 van de Fwv. In september 2010 zijn tussen gemeente, BZK en provincie meerjarige afspraken gemaakt voor de jaren 2010 t/m 2013.

In onderstaande tabel zijn de te ontvangen en verantwoorde bedragen weergegeven.

<u>beschikkingen BZK:</u>		<u>verantwoording door gemeente in jaarrekeningen:</u>	
2008	voorstel insp. € 1.116.308	2008	€ 1.116.308 cf. voorstel inspecteur over 2008
2009	voorstel insp. € 2.627.477	2009	€ 1.116.308 geraamd VS (o.b.v. 2008)
	aanv. Wegen € 1.392.500		€ 1.511.169 extra ontvangen.cf. voorstel
	€ 4.019.977		€ 2.627.477 cf. voorstel inspecteur over 2009
			€ 2.380.000 vordering Rijk i.v.m. afb. immat..activa
			€ 5.007.477
2010	voorstel insp. € 1.495.000	2010	€ 1.392.977 aanvulling wegen 2009
	aanv. bagg. e.d. € 243.000		€ 900.000 € 1.495.000 -/- € 595.000 afb. immat. activa
	€ 1.738.000		€ 2.292.977
2011	voorstel insp. € 1.639.000	2011	€ 1.289.000 € 1.884.000 -/- € 595.000 afb. immat. activa
	aanv. bagg. e.d. € 245.000		€ 243.000 aanvulling baggeren e.d. 2010
	€ 1.884.000		€ 1.532.000
	subtotaal € 8.758.285		€ 9.948.762 <i>verschil betreft vordering afboeking imm. activa</i>
2012	voorstel insp. € 1.382.000		
	aanv. bagg. e.d. € 258.000		
	€ 1.640.000		
2013	voorstel insp. € 647.000		
	aanv. bagg. e.d. € 278.000		
	€ 925.000		
totaal	€ 11.323.285		

In 2009 zijn in overleg met de inspecteur in het kader van de artikel 12-procedure te saneren immateriële activa afgeboekt t.w.v. € 2.723.469. De gemeente ontvangt hiervoor gedurende 5 jaar (2009 t/m 2013) een 5-jarige 3% annuïteit van € 594.682 (afgerond € 595.000). Als vordering heeft de gemeente op de balans het totaal te ontvangen bedrag opgenomen. Jaarlijks wordt (ten laste van de aanvullende uitkering) € 595.000 van deze vordering afgeboekt.

dividend en rente

De begrote- en werkelijke opbrengsten van dividend en rente zijn in onderstaande tabel weergegeven.

	<u>begroting</u>	<u>rekening</u>	<u>verschil</u>
dividend aandelen BNG	€ 60.013	€ 55.435	€ (4.578)
dividend Enexis/Attero/PBE	€ 93.800	€ 76.528	€ (17.272)
rente over latere opbrengsten*	€ 1.278.904	€ 1.311.221	€ 32.317
bespaarde rente	€ 599.163	€ 595.082	€ (4.081)
totaal	€ 2.031.880	€ 2.038.266	€ 6.386

* specificatie rente over latere opbrengsten

vrijval voorz. Vordering verkoop vennootschap BV	€ 339.921	€ 339.921	€ -
verkoop aandelen EPZ (Borssele)	€ 820.800	€ 820.802	€ 2
overschot reservering CBL	€ 66.913	€ 66.913	€ -
rente inbrensom Essent	€ -	€ 4.145	€ 4.145
rente verstrekte lening Enexis	€ 51.270	€ 79.440	€ 28.170
	<u>€ 1.278.904</u>	<u>€ 1.311.221</u>	<u>€ 32.317</u>

De bespaarde rente is als volgt verdeeld:

t.g.v. exploitatie	€ 404.368
t.g.v. reserves	- 190.714
totaal	<u>€ 595.082</u>

saldo van de financieringsfunctie

Hier zijn verantwoord de ontvangen rente over kortlopende financieringen en het verschil tussen de voorcalculatorische doorberekende omslagrente en de werkelijk betaalde rente.

	<u>begroting</u>	<u>rekening</u>	<u>verschil</u>
rente kortlopende financiering	€ 1.510	€ (61.774)	€ (63.284)
saldi kostenplaatsen (HKP rente en afschrijving)	€ (68.701)	€ (123.224)	€ (54.523)
totaal	<u>€ (67.191)</u>	<u>€ (184.998)</u>	<u>€ (117.807)</u>

Op de post rente kortlopende financiering is in de jaarrekening aan rentebaten € 63.284 verantwoord. Dit betreft:

rente rekening courant	€ 10.877
rentevergoeding Rijk over artikel 12 uitkering afboeking activa	- 50.187
rentevergoeding belastingdienst (BTW-compensatiefonds)	- 2.220
totaal baten	€ 63.284
doorberekend vanuit kostenplaats financiën (lasten)	- 1.510
saldo	<u>€ 61.774</u>

In de begroting was alleen de doorberekening ad € 1.510 geraamd.

De werkelijk betaalde rente en de kosten van afschrijving en de doorberekende kapitaallasten aan de diverse producten / functies leveren per saldo een voordeel op, in onderstaande tabel zijn de verschillen weergegeven.

	<u>begroting</u>	<u>rekening</u>	<u>verschil</u>
rentekosten	€ 1.358.619	€ 1.245.811	€ (112.808)
afschrijvingskosten	€ 1.267.853	€ 1.329.410	€ 61.557
totaal kosten rente en afschrijving	€ 2.626.472	€ 2.575.221	€ (51.251)
doorberekende kapitaallasten	€ (2.695.173)	€ (2.698.445)	€ (3.272)
saldo (voordelig)	<u>€ (68.701)</u>	<u>€ (123.224)</u>	<u>€ (54.523)</u>

De rentekosten zijn lager omdat er in 2011 geen kasgeldleningen zijn afgesloten en het saldo van de BNG-rekening in 2011 over het algemeen een positief saldo vertoonde. De afschrijvingskosten zijn hoger dan geraamd omdat boekwaarden van geprivatiseerde objecten in 2011 zijn afgeboekt.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De per saldo lagere lasten ad € 251.000 zijn als volgt te verklaren:

geraamde stelposten functioneel geboekt	€ 35.000 n
terugbetaalde omzetbelasting	- 9.000 n
niet geraamde afboeking tussenrekeningen	- 2.000 v
lagere lasten saldi kostenplaatsen	- 294.000 v
niet geraamde oninbare vorderingen	- 1.000 n
per saldo hogere opbrengst	<u>€ 250.000 v</u>

Reservepositie: reserves en voorzieningen / weerstandsvermogen

Reserves en voorzieningen

	2011	2010	verschil
<u>algemene reserves</u>			
algemene reserve	€ 1.489.990	€ 228.092	€ 1.261.898
rekening saldo	€ 647.792	€ 1.300.916	-€ 653.124
totaal algemene reserves	€ 2.137.782	€ 1.529.008	€ 608.774
<u>bestemmingsreserves en voorzieningen</u>			
- bestemmingsreserves	€ 15.185.871	€ 14.380.550	€ 805.321
totaal reserves	€ 17.323.653	€ 15.909.558	€ 1.414.095
- voorzieningen	€ 260.232	€ 1.771.825	-€ 1.511.593
Totaal reserves / voorzieningen gemeente	€ 17.583.885	€ 17.681.383	-€ 97.498
algemene reserve per woonruimte	<u>€ 321</u>	<u>€ 49</u>	<u>€ 272</u>
algemene reserve per inwoner	<u>€ 142</u>	<u>€ 22</u>	<u>€ 120</u>
aantal woonruimten	4.635	4.630	5
aantal inwoners	10.478	10.452	26

Het verloop van de reserves is in de staat van reserves en voorzieningen gespecificeerd.

Globaal is het verloop als volgt:

Algemene reserve:

saldo 31-12-2008		€ 1.719.541
toevoeging gedeelte rekeningsaldo 2008		- 71.744
onttrekking tgv exploitatie (ihk van art. 12 procedure)		- 1.458.372
saldo 31-12-2009		€ 332.913
toevoeging gedeelte voordelig rekeningsaldo 2009		- 591.990
onttrekking tgv exploitatie:		
cf. rapport BZK inzake art. 12	€ 664.257	
fietsproject	- 2.554	- 666.811
saldo 31-12-2010		€ 228.092
voordelig resultaat 1 ^e tussenrapportage 2011	€ 31.519	
voordelig resultaat 2 ^e tussenrapportage 2011	- 368.937	
afronding aandelen EPZ (Borssele)	- 797.492	
1 ^e vrijval CBL Escrow fonds (Essent)	- 66.913	- 1.264.861
onttrekking i.v.m. fietsproject		- 2.963
saldo 31-12-2011		€ 1.489.990

Bestemmingsreserves:

saldo 31-12-2008		€ 5.627.868
toevoeging gedeelte rekeningsaldo 2008 aan BR		- 1.022.542
rentetoevoeging		- 288.847
overige vermeerderingen		- 427.612
onttrekking tgv exploitatie (ihk van art. 12 procedure)		- 1.664.224
saldo 31-12-2009		€ 5.702.645
toevoeging voordelig rekeningsaldo 2009 aan bestemmingsreserves:		
restantkredieten vorig dienstjaar	€ 271.674	
vervanging bruggen	- 193.969	
vervanging speeltoestellen	- 5.623	
vervanging openbare verlichting	- 13.361	
opbrengst aandelen Essent	- 7.962.385	
uitvoering saneringsplan	- 250.000	
uitvoering projecten dig. dienstverlening	- 200.000	
samenwerking	- 162.035	- 9.059.047
saldo 1-1-2010		€ 14.761.692
rentetoevoeging		- 139.122
overige vermeerderingen		- 651.394
onttrekking tgv exploitatie (specif. op pag. 317 productenrekening)		- 1.171.659
saldo 31-12-2010		€ 14.380.549

3.2 Begrotingen 2012 en 2013

Begroting 2012

Begrotingsjaar is inmiddels afgesloten en momenteel wordt gewerkt aan de samenstelling van de jaarrekening 2012. Nadere informatie over de uitkomst is nog niet bekend.

Begroting 2013

De begroting 2013, door de raad vastgesteld op 5 november 2012, is weliswaar gepresenteerd met een "positief saldo" van € 128.000 maar dit positieve saldo is mede ontstaan door de (incidentele) aanvullende artikel 12 bijdrage 2012 van € 925.000.

Omdat ingaande 2014 materieel begrotingsevenwicht weer bereikt kan worden, kan de gemeente op grond van onze toezichtcriteria voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking komen (beleidskader "Zichtbaar Toezicht"). Ons college besloot dan ook de gemeente Loppersum voor begrotingsjaar 2013 onder het repressieve begrotingstoezicht te plaatsen.

	2013	2014	2015	2016
uitkomst begroting	€ 128.000	€ 322.000	€ 104.000	€ 272.000
inclusief aanvullende uitkering	€ 925.000	€ -	€ -	€ -

Vergelijking tussen primitieve begroting 2012 en de primitieve begroting 2013 geeft het volgende beeld (x € 1.000):

programma	begroting 2012			begroting 2013			afwijking 2012-2013	
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	abs.	rel.
1 Algemeen bestuur en gem. organisatie	2.238	167	2.070	2.295	170	2.125	55	2,6%
2 Volkshuisvesing en Ruimt. Ordening	1.112	451	662	1.160	454	706	44	6,7%
3 Economische zaken en werkgelegenheid	2.057	1.969	88	1.952	1.816	136	48	55,0%
4 Openbare werken: groen en grijs	3.241	0	3.241	3.091	-	3.091	150	-4,6%
5 Openbare orde en veiligheid	976	45	931	932	47	885	46	-4,9%
6 Verkeer en vervoer, bereikbaarheid	147	-	147	137	-	137	10	-6,8%
7 Onderwijs	1.016	26	990	960	38	922	68	-6,9%
8 Sport en ontspanning	501	11	490	481	12	469	21	-4,2%
9 Kunst, cultuur en monumenten	278	6	272	238	-	238	34	-12,6%
10 Recreatie en toerisme	239	2	237	222	2	220	17	-7,3%
11 Soc. voorz., en lokaal soc. beleid	6.165	3.036	3.129	5.977	3.037	2.940	189	-6,0%
12 Volksgezondheid	876	87	789	832	84	748	41	-5,2%
13 Milieu	2.715	2.429	285	2.776	2.503	273	12	-4,3%
14 Welzijn	617	38	579	512	39	473	106	-18,3%
Subtotaal programma's	22.178	8.268	13.910	21.562	8.201	13.361	549	-3,9%
Onvoorziene uitgaven	173	-	173	133	-	133	40	-22,9%
Algemene dekkingsmiddelen	311	15.085	14.774	135	14.070	13.935	839	-5,7%
Saldo voor resultaatbestemming	22.661	23.353	692	21.830	22.271	441	251	-36,3%
Mutatie reserves	915	223	692	718	277	441	251	-
Saldo na resultaatbestemming	23.576	23.576	-	22.548	22.548	-	-	-

In de begroting zijn de verschillen per programma tussen 2012 en 2013 toegelicht en geanalyseerd. Hiernavolgend worden globaal de verschillen (> € 10.000) weergegeven.

De hogere kosten op programma 1 worden vooral veroorzaakt (€ 61.000) door een hogere toerekening van uren, voornamelijk door een uitbreiding van de formatie voor bestuur en managementondersteuning ten laste van de vacature ruimte.

Op programma 2 worden de hogere kosten ad € 44.000 grotendeels veroorzaakt door hogere kosten voor stads- en dorpsvernieuwing.

De hogere kosten op programma 3 worden vooral veroorzaakt doordat een bijdrage ad € 47.500 aan het EZ-bureau DEAL is opgenomen. Dekking van deze kosten vindt plaats vanuit de salariskosten.

Op programma 4 wordt per saldo ca. € 150.000 minder geraamd, als volgt te specificeren:

lagere onderhoudskosten wegen en civieltechnische kunstwerken vooral door het in 2011 en 2012 wegwerken van actuele onderhoudsachterstanden	€ 166.000 -/-
hogere uitgaven gladheidbestrijding	- 20.000
lagere kosten straatreiniging	- 3.000 -/-
totaal per saldo lagere kosten	€ 149.000

De lagere kosten op de programma's 5 en 7, respectievelijk € 46.000 en € 68.000 worden vooral veroorzaakt door lagere kapitaallasten als gevolg van een lager percentage rekenrente (van 4,4% naar 3%).

De lagere kosten op programma 8 per saldo ca. € 21.000 worden vooral veroorzaakt door per saldo lagere kosten op sport algemeen (€ 44.000) en hogere kosten (€ 23.000) op speelvoorzieningen.

De lagere kosten op programma 9 ad € 34.000 worden vooral veroorzaakt door een lagere bijdrage aan het IVAK in Delfzijl in het kader van het saneringsplan.

De lagere kosten op programma 10 ad € 17.000 worden veroorzaakt door lagere lasten op recreatieve paden (onderhoud en toegerekende uren) door het wegwerken van acute onderhoudsachterstanden in 2011 en 2012.

Op programma 11 wordt per saldo € 189.000 minder aan kosten geraamd voornamelijk als gevolg van per saldo minder kosten (€ 208.000) op bijstand en minimabeleid en hogere eigen inkomsten (€ 20.000) op de eigen bijdragen WMO.

De lagere kosten op programma 12 ad € 41.000 worden vooral veroorzaakt door lagere kosten Centrum Jeugd en Gezin (jeugdgezondheidszorg € 7.000 en WMO € 31.000).

Op programma 14 wordt per saldo € 106.000 minder geraamd vooral veroorzaakt door lagere bijdragen aan de bibliotheek en aan peterspeelzalen (resp. € 50.000 en € 52.000) en de eenmalige opbrengst in 2012 door de verkoop van Klokkenpad 3 te Stedum (€ 19.000).

Voor algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven zijn de volgende bedragen geraamd:

<u>onvoorziene uitgaven:</u>	2012	2013	verschil
onvoorziene uitgaven incidenteel	€ 26.000-	€ 27.000-	€ 1.000-
kapitaallasten investeringsplan t/m 2012	€ 65.000-	€ 30.000-	€ 35.000-
kapitaallasten investeringsplan t/m 2013	€ 144.000-	€ 136.000-	€ 8.000
t.l.v. riolen en rioolgemalen t/m 2011	€ 62.000	€ 60.000	€ 2.000-
onvoorziene uitgaven	€ 173.000-	€ 133.000-	€ 40.000
<u>algemene dekkingsmiddelen:</u>			
lokale heffingen	€ 1.303.000	€ 1.388.000	€ 85.000
algemene uitkering	€ 11.600.000	€ 11.222.000	€ 378.000-
aanvullende uitkering artikel 12	€ 1.045.000	€ 330.000	€ 715.000-
dividend en rente	€ 764.000	€ 698.000	€ 66.000-
saldo financieringsfunctie	€ 2.000-	€ 98.000	€ 100.000
overige alg. dekkingsm.	€ 63.000	€ 198.000	€ 135.000
totaal algemene dekkingsmiddelen	€ 14.773.000	€ 13.934.000	€ 839.000-
totaal algemene dekkingsmiddelen + onvoorzien	€ 14.600.000	€ 13.801.000	€ 799.000-

Voor onvoorziene uitgaven (incidenteel) wordt € 2,50 per inwoner geraamd. Voor structurele onvoorziene uitgaven wordt op basis van het saneringsplan geen uitgaven meer geraamd.

De overige onvoorziene uitgaven betreffen veelal kapitaallasten van (voorgenomen) investeringen welke na besluitvorming door de raad functioneel worden geraamd door middel van een begrotingswijziging.

1- 651000000E103.2220

De hogere opbrengst lokale heffingen ad € 85.000 is als volgt te specificeren:	
lagere kosten uitvoering wet WOZ	€ 107.000
hogere opbrengst OZB	- 67.000
hogere opbrengst Hondenbelasting	- 2.000
hogere kosten heffing en invordering gem. belastingen	- 91.000 -/-
totaal	€ 85.000

In bovenstaande raming voor 2013 is rekening gehouden met een stijging van 4,5% voor de OZB en 2,5% voor de honden- en forensenbelasting.

De geraamde algemene uitkering 2013 is gebaseerd op gegevens uit de septembercirculaire 2012.

De geraamde aanvullende uitkering artikel 12 is gebaseerd op de beschikking van de fondsbeheerders d.d. 11 mei 2011, de gemeente ontvangt in begrotingsjaar 2013 op grond van deze beschikking € 925.000, verantwoord is: € 925.000 -/- € 595.000 is € 330.000.

In 2009 zijn in overleg met de inspecteur in het kader van de artikel 12-procedure te saneren immateriële activa afgeboekt t.w.v. € 2.723.469. De gemeente ontvangt hiervoor via de aanvullende uitkering gedurende 5 jaar (2009 t/m 2013) een 5-jarige 3% annuïteit van € 594.682 (afgerond € 595.000). Als vordering heeft de gemeente op de balans het totaal te ontvangen bedrag opgenomen. Tot en met 2013 wordt (ten laste van de aanvullende uitkering) € 595.000 van deze vordering afgeboekt.

De per saldo lagere opbrengst aan dividend en rente ad € 66.000 is als volgt te specificeren:	
lager dividend BNG	€ 27.000
lagere rente verstrekte lening aan Enexis etc.	- 14.000
lagere lasten nutsvoorzieningen	-/- - 16.000
lagere bespaarde rente	- 46.000
diversen/afroning	-/- - 5.000
totaal	€ 66.000

De overige algemene dekkingsmiddelen (lasten) zijn als volgt te specificeren:

	2012	2013
stelposten:		
functiewaardering	€ 10.000	€ 10.000
saneringsplan: t/m 2012	€ 171.808-	€ 152.050-
sanering op areaal beheerplannen	€ 75.577-	€ 193.329-
besparing regionale omgevingsdiensten	€ 28.846-	€ -
lagere loonkosten	€ 10.775-	€ -
nog niet gerealiseerd saneringsplan 2010	€ -	€ -
saneringsplan: opgave 2011	€ -	€ 17.000-
lagere bijdrage GemCC	€ -	€ 10.000-
lagere kosten werving en selectie / software	€ -	€ 10.000-
lagere loon- en prijsstijging (inkoop derden)	€ 14.000-	€ -
inkoop van beeldmateriaal (luchtfoto's)	€ 13.000-	€ -
totaal stelposten	€ 304.006-	€ 372.379-
saldi van kostenplaatsen:		
KP 1: secretaris, staf en griffier	€ -	€ 1.192-
KP 4 MRO - inhuur derden	€ 27.000	€ 473-
HKP 7a: automatisering	€ -	€ 21.003
KP 9: voormalig- en boventallig personeel	€ 215.918	€ 159.030
div. HKP en KP	€ 2.268-	€ 3.588-
totaal saldi van kostenplaatsen	€ 240.650	€ 174.780
totaal stelposten en saldi van kostenplaatsen	€ 63.356-	€ 197.599-

Bovenstaande specificatie spreekt voor zich.

3.3 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen 2013 (zie paragraaf weerstandsvermogen in de begroting 2013):

	begroting 2013		begroting 2012		rekening 2011	
benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	€ 1.360.000		€ 721.750		€ 1.026.000	
beschikbare weerstandscapaciteit:						
* onvoorzien	€ 27.000		€ 26.198		€ 26.123	
* vrij aanwendbaar deel algemene reserve	€ 1.448.000	€ 1.475.000	€ 364.375	€ 390.573	€ 1.489.990	€ 1.516.113
weerstandsvermogen	€ 115.000		€ (331.177)		€ 490.113	

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat er weer sprake is van een positief weerstandsvermogen.

Dit komt enerzijds door een toename van geïnventariseerde risico's (ca. € 639.000) anderzijds door een toename van de algemene reserve (ca. € 1.083.000).

Het negatieve weerstandsvermogen tot en met de begroting 2012 was ondermeer een gevolg van de artikel 12-status omdat conform artikel 12 beleid de algemene reserve de afgelopen jaren werd afgeroomd.

Het gemeentebestuur was zich bewust van deze situatie en stelde alles in het werk om de weerstandscapaciteit zo spoedig mogelijk weer op peil te brengen.

Geconstateerd kan worden dat het gemeentebestuur hierin is geslaagd.

3.4 Beheerplannen

In de begroting 2008 zijn indicatieve ramingen opgenomen voor achterstallig onderhoud om een zo reëel mogelijk financieel beeld te geven van het achterstallig onderhoud. Het betrof echter indicatieve ramingen waaraan nog geen recente beheerplannen aan ten grondslag lagen.

In 2008 is een begin gemaakt met de samenstelling van de beheerplannen. In 2011 is de samenstelling van de beheerplannen afgewerkt. Hiernavolgend een actueel overzicht.

beheerplan	stand van zaken
wegen	gereed
gebouwen	gereed
bruggen	gereed
kunstwerken, monumenten	gereed
openbaar groen	gereed
openbare verlichting	gereed
rioolbeheer GRP	gereed
begraafplaatsen	is betrokken bij beheerplan groen
speeltoestellen	gereed
recreatieve paden	gereed
havens, baggeren en beschoeiingen	gereed
sportfaciliteiten (complexen)	gereed

Geconstateerd kan worden dat inmiddels alle beheerplannen gereed zijn en dat daardoor inzicht bestaat in de stand van het achterstallig onderhoud. De gemeente is inmiddels begonnen deze achterstanden weg te werken.

Ook zijn nu de bedragen van de beheerplannen volledig in de (meerjaren)begroting opgenomen.

3.5 Meerjarenraming 2013 - 2016

Geconstateerd is dat de gemeente beschikt over een sluitende meerjarenraming. In de begroting zijn per programma de ramingen voor 2014 tot en met 2016 opgenomen en waar nodig toegelicht.

Hierdoor ontstaat het volgende beeld:

	2013	2014	2015	2016
uitkomst begroting	€ 128.000	€ 322.000	€ 104.000	€ 272.000
inclusief aanvullende uitkering	€ 925.000	€ -	€ -	€ -

4. Toezicht

4.1 Algemeen

Het beleid bij het financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen is gericht op het verkrijgen en behouden van financieel gezonde overheden. Wij voeren - binnen de mogelijkheden van de Gemeentewet - het toezicht op maat uit op basis van het door ons vastgestelde Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader 'Zichtbaar toezicht' (mei 2008).

Ons toezicht kenmerkt zich door een terughoudende opstelling met ruimte voor de eigen autonomie en door maatwerk. Repressief toezicht is de norm en preventief toezicht wordt slechts ingezet bij gebleken noodzaak. Een frequent en open overleg met gemeenten en gemeenschappelijke regelingen past in deze koers.

4.2 Het toezicht in 2012

Voor begrotingsjaar 2012 werd de gemeente Loppersum door ons college onder het repressieve begrotingstoezicht geplaatst.

De begroting 2012 van de gemeente werd gepresenteerd met een "positief saldo" van € 280.000 maar dit positieve saldo is mede ontstaan door de (incidentele) aanvullende artikel 12 bijdrage 2012.

Omdat ingaande 2014 weer materieel begrotingsevenwicht bereikt kan worden, kon de gemeente op grond van onze toezichtcriteria voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking komen (beleidskader "Zichtbaar Toezicht").

Op 20 december 2011 hebben wij dan ook besloten de gemeente Loppersum voor begrotingsjaar 2012 onder het repressieve begrotingstoezicht te plaatsen.

Besluiten met financiële consequenties die door burgemeester en wethouders waren genomen, werden aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De daaruit voortvloeiende begrotingswijzigingen (nrs. 1 tot en met 30 2012) werden ons ter kennisname aangeboden.

Tijdens de reguliere overleggen tussen het cluster financieel toezicht van de afdeling BJC en gedeputeerde de Vey Mestdagh was de artikel 12-procedure ook in 2012 regelmatig onderwerp van gesprek.

Na beoordeling van de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 besloot ons college in december 2012 de gemeente Loppersum voor begrotingsjaar 2013 onder het repressieve begrotingstoezicht te plaatsen.

BIJLAGEN

- I** **verloop reserves en voorzieningen 2009 - 2014**

- II** **samenstelling bestuur en kerngegevens gemeente Loppersum**

- III** **vergelijking lasten en baten op functieniveau van de jaren 2010 - 2013**

- IV** **saneringsplan (stand van zaken)**

Bijlage I	Verloop reserves en voorzieningen 2009 tot 2014 gemeente Loppersum - (bedragen x € 1.000)															
	1-1-2009			1-1-2010			1-1-2011			1-1-2012			1-1-2013			1-1-2014
	+	-		+	-		+	-		+	-		+	-		
algemene reserve	1.719	72	1.458	333	562	667	228	1.265	3	1.490	164	218	1.436	128	1.564	
bestemmingsreserves:																
1 onderhoud gemeentelijke gebouwen	0			0			0			0	40	2	38	26	64	
2 onderhoud gemeentewerf	0			0			0	171	5	165	4	161	8		8	
3 krimpuitkering	0			0			0	364	206	158	305	15	448	302	30	
4 opbrengst aandelen Essent	0			0	7.979		7.979			7.979			7.979		7.979	
5 aankoopssommen onderhoud graven	38			38			38			38			38		38	
6 inbrengsom maatsch. kap. deelnemingen	93			93			93		24	69			69		69	
7 samenwerking	53	2	24	31	163	66	128	237	209	155	28	26	157	3	160	
8 verleende borgstellingen	10	1		11			11			11	0		11		11	
9 legalisatiereserve afvalstoffenheffing	454	137	61	530	82		612	39	6	645	85	3	728	75	803	
10 herstructurering woonplan	27	84		111	1	20	91	5		96	2		99	2	101	
11 centrumplan Loppersum	540	27	266	301	2		303	5	307	0			0		0	
12 legalisatiereserve rioolheffing	1.013	262	272	1.003	329		1.332	196	176	1.352	71	198	1.225	24	23	
13 minimafonds	67	3	40	30	1	31	0			0			0		0	
14 grondexploitatie	505	45		550	33	169	414	11		425	79		504	10	514	
15 uitvoering beheerplannen	0			0	214		214	972	191	995	549	457	1.087	22	203	
16 projecten digitale dienstverlening	0	200		200	1	180	21		18	3			3		3	
17 personele verplichtingen	35	1	21	15	44	15	44	1	3	42	1		43	1	3	
18 restantkredieten wong dienstjaar	27	483	350	160	272	432	0	555	555	0	674	626	47	47	0	
19 saneringsplan	0	250		250	169	69	350	305	599	56	301	224	133	3	136	
20 chronische zieken	46	3	10	39		21	18		16	2		2	0		0	
21 ISD-Noordoost WWB (I-deel)	129	6		135	1		136	2		138	3		141	3	144	
22 dekking kapitaallasten GRP	364	18	33	349	17	32	334	191	37	488	67	52	503	25	49	
23 dekking kapitaallasten huisvesting	2.334	105	134	2.305	104	134	2.275	102	134	2.243	101	134	2.210	99	134	
24 dekking kapitaallasten hard- en software	0	0	0	0	159	2	157	8	39	127	6	38	95	4	38	
totaal bestemmingsreserves	5.735	1.627	1.211	6.151	9.569	1.171	14.548	2.629	2.314	14.063	1.967	1.759	15.071	1.126	15.671	
Voorzieningen																
1 personeelskosten	419	415	274	560	151	313	398	32	262	167		53	114		114	
2 onderhoud wegen	0	526		526	326		852		852	0			0		0	
4 onderhoud gebouwen (o.b.v. beheerpl.)	0	581	27	554		149	405	11	415	0			0		0	
5 onderhoud kunstwerken	0	101		101		5	96		3	93		6	87		87	
6 onderhoud recreatieve paden	0	29		29		29	0			0			0		0	
8 onderhoud speeltoestellen	0	21		21			21		21	0			0		0	
9 onderhoud openbare verlichting	0			0			0	14	14	0			0		0	
10 dubieuze belastingdebiteuren	103	13		116			116			116			116		116	
11 nog te ontv. bijdragen met spec. bestemm.	375	20	375	20	188	20	188	607		795			795		795	
12 voorschotten met specifieke bestemm.	739	60	417	382	133	55	460	34	126	367		367	0		0	
totaal voorzieningen	1.909	1.766	1.093	2.582	798	572	2.809	698	1.695	1.812	0	426	1.387	0	1.387	
totaal reserves en voorzieningen	9.363	3.465	3.762	9.066	10.929	2.410	17.585	4.592	4.012	18.166	2.131	2.403	17.894	1.254	18.621	

Bijslage III - vergelijking functieniveau gemeente Loppersum 2010 - 2013 (bedragen x € 1.000)

	rekening 2010			rekening 2011			begroting 2012			begroting 2013		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Hoofdfunctie 0 - ALGEMEEN BESTUUR												
001 Bestuursorganen	644	44	600	588		588	590		590	575		575
002 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	1.389		1.389	786	1	785	945		945	1.030		1.030
003 Burgerzaken	701	10	691	573	5	568	514	4	510	511	8	503
004 Baten secretarieleges burgerzaken	53	160	-107	50	161	-111	52	163	-111	51	162	-111
005 Bestuurlijke samenwerking												
006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	115		115	127		127	136		136	131		131
Totaal hoofdfunctie 0	2.902	214	2.688	2.124	167	1.957	2.237	167	2.070	2.298	170	2.128
Hoofdfunctie 1 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID												
120 Brandweer en rampenbestrijding	740	34	706	737	52	685	805	30	775	777	15	762
140 Openbare orde en veiligheid	155	33	122	241	26	215	170	15	155	155		155
Totaal hoofdfunctie 1	895	67	828	978	78	900	975	45	930	932	47	930
Hoofdfunctie 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT												
210 Wegen, straten en pleinen	3.374		3.374	3.071	852	2.219	2.537		2.537	2.326		2.326
211 Verkeersmaatregelen te land	115	4	111	122	3	119	143		143	133		133
212 Openbaar vervoer	3		3	4		4	4		4	3		3
214 Parkeren												
215 Baten parkeerbelasting												
220 Zeehavens												
221 Binnenhavens en waterwegen												
223 Veerdiensten												
230 Luchtvaart												
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning												
Totaal hoofdfunctie 2	3.492	4	3.488	3.197	855	2.342	2.684		2.684	2.462		2.462
Hoofdfunctie 3 - ECONOMISCHE ZAKEN												
310 Handel en ambacht	166	24	142	182	24	158	164		164	168		168
311 Baten marktgeldeen		7	-7		7	-7		7	-7		7	-7
320 Industrie	3		3	3		3	10		10	51		51
330 Nutsbedrijven	73	200	-127	100	1.388	-1.288	68	142	-74	54	128	-74
340 Agrarische productie en ontginning												
341 Overige agrarische zaken, jacht en vissery												
Totaal hoofdfunctie 3	242	231	11	285	1.419	-1.134	242	149	93	273	135	138
Hoofdfunctie 4 - ONDERWIJS												
420 Openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	233	22	211	276	26	250	182	22	160	192	26	166
421 Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	286	14	272	245	18	227	210	2	208	216	10	206
422 Bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	94		94	99		99	103		103	71		71
423 Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	221		221	399		399	190		190	181		181
430 Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting												
431 Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting												
432 Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting												
433 Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting												
440 Openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting												
441 Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting												
442 Bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting												
443 Bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting												
480 Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	304	7	297	295	5	290	333	1	332	299	2	297
482 Volwasseneneducatie												
Totaal hoofdfunctie 4	1.138	43	1.095	1.314	49	1.265	1.018	25	993	959	38	921
Hoofdfunctie 5 - CULTUUR EN RECREATIE												
510 Openbaar bibliotheekwerk	214		214	215		215	230		230	174		174
511 Vormings- en ontwikkelingswerk	209		209	212		212	212		212	165		165
530 Sport	557	70	487	1.235	161	1.074	321		321	272		272
531 Groene sportvelden en terreinen	151	11	140	142	10	132	104	11	93	112	11	101
540 Kunst												
541 Oudheidkunde/musea	92	5	87	51	3	48	66	6	60	73		73
550 Natuurbescherming												
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.030	31	999	920	1	919	945	2	943	987	1	986
580 Overige recreatieve voorzieningen	43		43	38	21	17	75		75	97		97
Totaal hoofdfunctie 5	2.296	117	2.179	2.813	196	2.617	1.953	19	1.934	1.680	12	1.668

	rekening 2010			rekening 2011			begroting 2012			begroting 2013		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Hoofdfunctie 6 - SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING												
610 Bijstandverlening	3.061	2.268	793	3.393	2.443	950	3.225	2.400	825	3.043	2.343	700
611 Werkgelegenheid	1.835	1.783	52	1.878	1.809	69	2.033	1.962	71	1.885	1.809	76
612 Inkomensvoorzieningen												
613 Overige sociale zekerheidsregelingen							204		204			
614 Gemeentelijk minimaalbeleid	212		212	125		125	139	9	130	147		147
620 Maatschappelijke begeleiding en advies	138	9	129	156	59	97				145	9	136
621 Vreemdelingen		24	-24				1.217	99				
622 Huishoudelijke verzorging	1.104	96	1.008	1.163	113	1.050	596	523	73	1.211	119	1.092
623 Participatiebudget	1.378	1.302		890	793					647	566	
630 Sociaal-cultureel werk	107		107	128		128	124		124	124		124
641 Tehuizen												
650 Kinderdagopvang	216	50	166	286	44	242	264	38	226	214	38	176
651 Dagopvang gehandicapten												
652 Voorzieningen gehandicapten	569	6	553	621	5	616	634	5	629	632	1	631
Totaal hoofdfunctie 6	8.610	5.538	3.072	8.640	5.266	3.374	8.436	5.036	3.400	8.048	4.885	3.163
Hoofdfunctie 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU												
711 Ambulancevervoer												
712 Verpleegklinieken												
714 Openbare gezondheidszorg	187		187	197		197	195		195	189		189
715 Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg)	155	135	20	160	160		157		157	150		150
716 Centra voor jeugd en gezin (onderdeel WMO)	41	9	32	152	153	-1	113		113	83		83
721 Afvalverwijdering en -verwerking	968	55	913	976	10	966	961	5	956	941	5	936
722 Riolering (gecombineerd)	764	1	763	947		947	1.102		1.102	1.209		1.209
723 Milieubeheer	613	32	581	473		473	662		662	625		625
724 Lijkbezorging	405	50	355	357		357	400		400	409		409
725 Baten reinigingsrechten en afvalstorting		1.211	-1.211		1.208	-1.208		1.215	-1.215		1.224	-1.224
726 Baten rioolheffing (gecombineerd)		1.109	-1.109		1.155	-1.155		1.211	-1.211		1.274	-1.274
727 Baten rioolheffing huishoudelijk/bedrijfsafvalwater												
728 Baten rioolheffing grond- en hemelwater												
729 Huishoudelijk/bedrijfsafvalwater												
730 Hemelwater												
731 Grondwater												
732 Baten begraafplaatsrechten		81	-81		82	-82		87	-87		84	-84
Totaal hoofdfunctie 7	3.133	2.683	450	3.262	2.768	494	3.590	2.518	1.072	3.606	2.587	1.019
Hoofdfunctie - RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING												
810 Ruimtelijke ordening	326	18	308	322	7	315	274	8	266	253	8	245
820 Woningexploitatie/afwijkingbouw	85	13	72	81	7	74	58	3	55	66	3	63
821 Stads- en dorpsvernieuwing	101		101	88	24	64	72		72	114		114
822 Overige volkshuisvesting	302	13	289	389	15	374	354	12	342	351	12	339
823 Bouwvergunningen		228	-228		216	-216		148	-148		120	-120
830 Bouwgrondexploitatie	2.116	1.910	206	2.295	1.054	1.241	354	281	73	374	312	62
Totaal hoofdfunctie 8	2.930	2.182	748	3.175	1.323	1.852	1.112	452	660	1.158	455	703
Hoofdfunctie 9 - FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN												
911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	1	99	-98	2	63	-61	2		2	2	100	-98
913 Overige financiële middelen	69	83	-14	17	358	-341	5	57	-52	5	29	-24
914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	1	602	-601	2	597	-595	9	647	-638	2	601	-599
921 Algemene uitkering gemeentefonds	1	13.415	-13.414	3	13.019	-13.016	3	12.648	-12.645	3	11.566	-11.553
922 Algemene baten en lasten							-131		-131	-239		-239
930 Uitvoering Wet WOZ	348		348	575		575	238		238	131		131
931 Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers		169	-169		177	-177		186	-186		195	-195
932 Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren		1.186	-1.186		1.234	-1.234		1.306	-1.306		1.365	-1.365
933 Baten roerende woon- en bedrijfsruimten												
934 Baten baatbelasting												
935 Baten forensenbelasting		10	-10		10	-10		10	-10		10	-10
936 Baten toeristenbelasting												
937 Baten hondenbelasting		92	-92		82	-82		85	-85		87	-87
938 Baten reclamebelasting												
939 Baten precariobelasting												
940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	119	6	113	73	4	69	49	4	45	137		137
941 Lastenverlichting rijk												
960 Saldo van kostenplaatsen	308		308	-203		-203	241		241	175		175
970 Saldo van de rekening van baten en lasten voor bestemming												
980 Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfunctie 0 tot en met 9	791	1.838	-1.047	3.296	2.530	766	915	223	692	718	277	441
990 Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	1.301		1.301	648		648						
Totaal hoofdfunctie 9	2.939	17.500	-14.561	4.413	18.074	-13.661	1.331	15.166	-13.835	934	14.220	-13.286
Totaal functies	28.579	28.579		30.195	30.195		23.577	23.577		22.549	22.549	

Bijlage IV.- saneringsplan (stand van zaken)

Het saneringsplan 19 juli 2012

Omschrijving	Planning 2013	Gerealiseerd	Nog te realiseren	Planning 2014	Gerealiseerd	Nog te realiseren
Programma 1						
Aantal wethouders van 3 naar 2*	0	0	0	0	0	0
Onkostenvergoedingen raadsleden	-1.500	-1.500	0	0	0	0
Schriefwedstried	-3.000	-3.000	0	0	0	0
Administratieve lastenverlichting	p.m.	0	0	0	0	0
Managementstructuur	-85.000	-85.000	0	0	0	0
Efficiency organisatie	-10.000	-10.000	0	0	0	0
Programma 2						
Verspreid liggende terreinen	-4.600	-4.600	0	0	0	0
Programma 4						
Openbare verlichting	p.m.	0	0	0	0	0
Werken voor derden	-2.000	-2.000	0	0	0	0
Programma 7						
Leerlingenvervoer	-2.900	-2.900	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	-37.274	0	-37.274	-37.274	0	-37.274
Onderwijsbegeleiding	-39.000	-39.000	0	0	0	0
Gymnastiekvervoer/huisvesting	-27.128	0	-27.128	-27.128	0	-27.128
Godsdienst- en vormingsonderwijs	-5.000	-5.000	0	0	0	0
Programma 8						
Sportvoorzieningen - Voetbal	-40.000	-36.500	-3.500	-3.500	0	-3.500
Sportvoorzieningen - Tennis	-21.000	-10.000	-11.000	-11.000	0	-11.000
Kostendekkendheid buiten-sportaccommodaties	-20.000	-10.000	-10.000	-10.000	0	-10.000
Zwembaden - Instr.bad Mistum en K.P. Zijlbad	-56.000	-40.000	-16.000	-16.000	0	-16.000
<u>Sportaccommodaties binnen:</u>						
Kostendekkendheid	-10.000	-2.800	-7.200	-7.200	0	-7.200
Beheer sportaccommodaties	-25.000	-14.943	-10.057	-10.057	0	-10.057
Usbanen	-5.000	-5.000	0	0	0	0
Programma 9						
Bibliotheek	-50.000	-50.000	0	0	0	0
MAK	-50.000	-50.000	0	0	0	0
Kunstwerken	-1.040	-1.040	0	0	0	0
Programma 11						
WMO	-50.000	-50.000	0	0	0	0
Nieuwkomers/Asielzoekers	-15.000	-15.000	0	0	0	0
Tafeltje Dekje	-5.100	-5.100	0	0	0	0
Kwijtschelding	-10.000	-10.000	0	0	0	0
Programma 12						
Begraafplaatsen	-100.000	-35.000	-65.000	-65.000	0	-65.000
Programma 13						
Volledigheid inkomsten inzameling huisvuil	0	0	0	0	0	0
Volledigheid inkomsten rioolrecht	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen / onvoorzien						
Volledigheid inkomsten hondenbelasting	-10.000	-10.000	0	0	0	0
Onvoorzien uitgaven structureel 2009	-17.904	-17.904	0	0	0	0
Onvoorzien uitgaven structureel vanaf 2010	-128.484	-128.484	0	0	0	0
Rentetoevoeging aan reserves	-46.000	-46.000	0	0	0	0
Kostendekkendheid tarieven	-102.000	0	-102.000	-102.000	0	-102.000
Invoering baatbelasting	0	0	0	0	0	0
Kostenplaatsen						
Beperken kosten diverse verzekeringen	-5.000	0	-5.000	-5.000	0	-5.000
WIA	-22.000	-22.000	0	0	0	0
Inkoopsamenwerking DEAL	-50.000	-25.973	-24.027	-24.027	0	-24.027
Inkoopcontracten	-28.000	-48.500	20.500	20.500	0	20.500
Extra behaald in eerdere jaren tov 2009						
extra sanering onkosten raadsleden	0	-3.738	3.738	0	-3.738	3.738
extra Ability	0	-8.225	8.225	0	-8.225	8.225
WMO	0	-16.439	16.439	0	-16.439	16.439
ISD tov 2009	0	-46.853	46.853	0	-46.853	46.853
H&OG	0	-8.036	8.036	0	-8.036	8.036
Inkomsten hondenbelasting	0	-9.345	9.345	0	-9.345	9.345
Rentetoevoeging aan reserves	0	-53.000	53.000	0	-53.000	53.000
Beheerplannen						
	-300.000	-106.671	-193.329	-193.329	-150.000	-43.329
Totaal	-1.384.930	-1.039.551	-345.379	-491.015	-295.636	-195.379

Toelichting

'Planning 2013' wil zeggen wat oorspronkelijk in het saneringsplan stond als te realiseren besparing

'Gerealiseerd' betekent dat een sanering behaald is en ook meerjarig in de begroting verwerkt

'Extra' is een extra, hogere sanering dan wat in het oorspronkelijke saneringsplan stond.

'Nog te realiseren' is vanaf 2013 inclusief wat extra is gerealiseerd. Dit blijft dus netto nog 'over'.

* Een besparing van € 23.000 op vermindering van het aantal uren wethouders is rechtstreeks verwerkt in de begroting vanaf 2011

Vanaf 2014 is meerjarig een besparing op de beheerplannen ingeboekt via de salarissen en sociale lasten van € 150.000.

I- 5410000000E135ZZZZ

